

Nr 25

Allmänna beredningsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om en snabbutredning av den trafiksäkerhetsfrämjande verksamheten och stödet åt forskningen om trafikolyckornas orsaker.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 62 av herr *Huss* och II: 35 av herr *Carlsson* i Stockholm *m. fl. yrkas*, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en snabbutredning av den trafiksäkerhetsfrämjande verksamheten och stödet åt forskningen om trafikolyckornas orsaker.

I motionerna framhålles, att den ökade trafiken medfört en oroväckande stegring av antalet trafikolyckor. Närmare 900 personer omkmo, och tusentals skadades i trafiken förra året. Särskilt har antalet förolyckade barn stigit. Trafikskadorna kan uppskattas till ett värde av 300—400 milj. kr. om året.

Motionärerna anför bl. a. att en förra året väckt motion om utredning av den trafiksäkerhetsfrämjande verksamheten överlämnades till 1953 års trafikutredning. Det stora frågekomplex denna utredning har att syssla med torde emellertid ha gjort, att den ej kunnat sysselsätta sig med frågor om organisation av trafiksäkerhetsarbetet.

Det frivilliga trafiksäkerhetsarbetet, som främst sker genom Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, är ganska omfattande men dess ekonomiska resurser otillräckliga. Detsamma gäller om statens trafiksäkerhetsråd, som skall omhänderha forskningen.

Med hänsyn till trafikolyckornas omfattning och deras ödesdigra följder anser motionärerna, att en snabbutredning bör göras utanför den pågående trafiksäkerhetsutredningen men i intim kontakt med denna.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionerna från statens trafiksäkerhetsråd och Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF).

Trafiksäkerhetsrådet anför, att rådet inrättades år 1949 främst för att bedriva forsknings- och undersökningsverksamhet i trafiksäkerhetsfrågor samt för att understödja och samordna den trafiksäkerhetsforskning, som inom landet utfördes av andra institutioner. Dessutom skulle rådet fungera som remissinstans och som rådgivande organ i trafiksäkerhetssammanhang.

En intensiv och på bred front bedriven forsknings- och undersökningsverksamhet är en nödvändig förutsättning för att trafiksäkerheten skall kunna höjas i mera väsentlig grad. De nödvändiga resurserna härför saknas emellertid.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har föreslagit uppdelning av styrelsens vägbyrå i en vägbyrå och en trafikbyrå, vilka byråer skulle bedriva en omfattande utrednings- och undersökningsverksamhet. I sitt yttrande över förslaget föreslår rådet att ett trafikforskningsinstitut inrättas och att den föreslagna omorganisationen av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens vägbyrå i avvaktan härpå begränsas.

Enligt rådets uppfattning har icke heller det frivilliga trafiksäkerhetsarbetet tillräckliga medel. Rådet anser därför att frågan om ökade medel till detta arbete bör övervägas samtidigt med att organiserandet av och målsättningen för detta arbete överses.

Rådet instämmer i motionerna och anser att utredningen bör bedrivas skyndsamt.

NTF redogör till en början för hur det frivilliga trafiksäkerhetsarbetet är organiserat. *NTF*'s verksamhet avser att sprida upplysning bland alla slag av trafikanter, vilket sker genom utarbetande av handlingsprogram och intim kontakt med olika trafikorganisationer. Trafikundervisningen i skolorna stöds genom tillhandahållande av undervisningsmaterial i samarbete med skolöverstyrelsen. En framträdande del av verksamheten är den centralt bedrivna upplysningen och propagandan. *NTF* har innevarande budgetår ett statsbidrag om 400 000 kr. och bidrag från trafikförsäkringsbolagen med 125 000 kronor, varjämte föreningen söker förvärva medel och tjänster av organisationer och företag. Medlen är dock otillräckliga, och behovet av ökade resurser understrykes. Enligt *NTF*'s mening bör det finnas en central institution, utrustad med tillräckliga resurser för det centrala trafiksäkerhetsarbetet. Med hänsyn till den snabba utvecklingen anser *NTF* dock att frågorna om målsättning och uppgifter för detta arbete bör övervägas. Forskningen bör intensifieras och ta sikte på sådana resultat, som kan läggas till grund för snabba och fortlöpande praktiska åtgärder i olycksförebyggande syfte. För ett tillfredsställande resultat av forskningen erfordras dock tillräckliga medel och samordning mellan de organisationer och institutioner, som bedriver forskning på trafiksäkerhetens område.

NTF tillstyrker motionerna.

Utskottet. Utskottet är helt ense med motionärerna om att den trafiksäkerhetsfrämjande verksamheten och forskningen om trafikolyckornas orsaker förtjänar ett starkt stöd från det allmännas sida. Mot bakgrunden

av olycksfallsstatistiken och uppgifterna om de av trafiken vållade materiella skadorna, vilka kan uppskattas till 300—400 miljoner kronor om året, framstår det anslag på 90 000 kronor (i årets statsverksproposition höjt till 100 000 kronor), som nu utgår till det centrala organet för trafikforskning, statens trafiksäkerhetsråd, såsom alltför litet.

Statens trafiksäkerhetsråd skall enligt sin instruktion verka för åstadkommande och upprätthållande av största möjliga trafiksäkerhet. Inom rådet finnes representanter för den juridiska, medicinska, psykologiska, statistiska, vägtekniska och fordonstekniska sakkunskapen ävensom för statspolisen. Vidare skall verkställande direktören i Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF) vara ledamot av rådet. Rådet har till uppgift bl. a. att bedriva trafiksäkerhetsforskning och att understödja och samordna den trafiksäkerhetsforskning som inom landet bedrivs av andra institutioner samt att fastställa villkor för bidrag av statsmedel till dylik forskning.

Forsknings- och undersökningsverksamhet beträffande trafiksäkerheten bedrivs f. n. på olika håll inom landet. I detta hänseende kan förutom trafiksäkerhetsrådet nämnas bl. a. vägbyrån inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, psykotekniska instituten i Stockholm och Göteborg, statens väg-institut och försäkringsmatematiska institutet. Det bör även erinras om det arbete på området som utföres av exempelvis NTF, motorismens organisationer och försäkringsbolagen. Verksamheten är emellertid i många fall hämmad av ekonomiska skäl, och det synes även utskottet som om samordningen av arbetet icke är sådan, att de tillgängliga resurserna blir på bästa möjliga sätt tillvaratagna.

Utskottet vill i vad gäller motionärernas begäran om en utredning framhålla att vi i trafiksäkerhetsrådet redan har ett permanent organ för övervakning och samordning och med uppgift att taga initiativ till åtgärder på de områden motionerna avser. Rådet har emellertid uppenbarligen alltför knappa medel till sitt förfogande för att kunna nå önskvärd effektivitet i sitt arbete, och det framstår för utskottet såsom i dagens läge mest angeläget att det erhåller väsentligt ökade ekonomiska resurser. Denna fråga är emellertid av beskaffenhet att böra prövas i annat sammanhang. Utskottet vill hålla före att man på den av utskottet förordade vägen skulle kunna få ett gott utgångsläge för vidare åtgärder i överensstämmelse med motionärernas önskemål om ökat stöd åt den trafiksäkerhetsfrämjande verksamheten och forskningen om trafikolyckornas orsaker men finner icke tillräckliga skäl nu föreligga att förorda den begärda utredningen.

Utskottet, som helt behjärtar motionernas syfte, får under åberopande av vad ovan anförts hemställa,

att de likalydande motionerna I: 62 och II: 35 icke må
föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 9 april 1957

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande: Se under utlåtande nr 24.